

Motion - Klimatkompensation 2.0

Regionfullmäktige i Gävleborg

Redan 2012 skrev Alf Norberg (V) en motion om att dåvarande Landsting Gävleborg skulle klimatkompensera sina resor. Det var framsynt och motionen bifölls 2013 av ett fullmäktige som insåg allvaret i klimatförändringarna.

2023 - tio år senare - beslutade majoriteten i fullmäktige (nu Region Gävleborg) att verksamheterna ska sluta klimatkompensera. Detta då man ansåg att systemet var byråkratiskt och kostsamt, samtidigt som de ekonomiska incitamenten för att ändra beteende (cykla och gå eller åka kollektivt istället för bil, eller ta tåget istället för att flyga) inte var tillräckliga för att man skulle kunna se några beteendeförändringar.

Systemet fungerade som så att de enheter som valde att flyga och åka bil fick betala en extra avgift. Pengar som sedan omfördelades till de enheter som hade ett klimatsmart beteende. De enheter som var "klimatsmarta" gynnades alltså genom att få en extra peng. Kritiken handlade om att det är svårt att mäta om klimatkompensationen ger tillräckligt incitament för att förändra beteendet. Resonemanget var att effekten var för liten i förhållande till arbetsinsatsen.

Vänsterpartiet menar att även om det inte är troligt att Region Gävleborg, på egen hand, kan vända klimatförändringarna och förhindra en klimatkris, så finns det alla skäl att fortsätta klimatarbetet. Det är också riktigt, som framgick i tjänsteskrivelsen, att Region Gävleborg arbetar aktivt på många andra sätt med att få ner utsläppen från den egna verksamheten. Tyvärr ser vi också bakslag, till exempel har majoriteten fattat beslut om att gå tillbaka till fossila bränslen i X-trafiks bussar från förnybart (diesel istället för HVO). Även så, eller kanske just därför, blir det desto viktigare att vi - på alla sätt vi kan - arbetar för att sänka våra utsläpp av klimatgaser.

Idén med klimatkompensation är att den som orsakar utsläpp ska betala för att motsvarande mängd utsläpp minskar någon annanstans. Det vanligaste är att köpa utsläppsrätter, men det är ett omstritt sätt då det är svårt att bedöma att pengarna gått till att minska utsläppen i den grad som utlovats.

Klimatkompensation kan också ta fokus från arbetet med att minska utsläppen på hemmaplan. Istället köper man sig fri från nödvändiga teknik- och beteendeförändringar. Klimatkompensation kan dock, enligt Naturskyddsföreningen, vara ett komplement för att ge stöd till en snabb omställning till ett klimatsmart samhälle. Kompensationen kan bidra till klimatnytta genom de projekt som klimatkompensationen investeras i.

Klimatkompensation bidrar också till att synliggöra de kostnader som utsläppen utgör. Det är viktigt för att tydliggöra beteenden och vilka effekter det får. Det bidrar till en vilja att minska de egna utsläppen. I praktiken blir klimatkompensationen en avgift på koldioxid. Det kan i förlängningen göra det mer intressant att minska utsläppen då det påverkar ekonomin för den enskilda enheten.

Det är viktigt att klimatkompensationen verkligen leder till de önskade långsiktiga klimateffekterna och inte leder till oönskade effekter inom andra miljöområden eller för sociala värden. Det är därför viktigt att projekten är lokalt förankrade, transparenta och kontrolleras av en oberoende part.

Vi yrkar därför

att Region Gävleborg undersöker hur vi kan implementera ett nytt sätt för att klimatkompensera utsläppen i de egna verksamheterna utan att administrationen för detta ökar i onödan.

Ulla Andersson
Alf Norberg
Lars-Göran Langeborg

Kristina Sjöström
Petra Modée
Yvonne Oscarsson

Vänsterpartiet 24-01-26